

TEKNISK UTVALG

Miljødirektoratet
Høringsnummer 2023 / 6853

Trondheim 17.08.2023

Høringssvar – regelverk, avfall og sirkulærøkonomi kjøretøy

AMCAR er i utgangspunktet positive til Europakommisjonens initiativ og forslag til krav og reguleringer som sikrer en større grad av ombruk, resirkulering og gjenvinning når det gjelder kjøretøy.

AMCAR ser også at det kan finnes et visst behov for å kunne begrense eller stoppe eksport av utrangerte kjøretøy til ikke-OECD land.

Skjerpede krav til produsenter når det gjelder sirkulære krav til design av framtidens biler, i tillegg til oppdatering av regelverk for ivaretagelse av elbiler og batteriene i disse vil kunne bidra til at en større prosentandel av komponentene i kasserte kjøretøy kan materialgjenvinnes. At ordningen utvides til også å omfatte busser, lastebiler og motorsykler vil i seg selv representere en vesentlig økning i mulighet for materialgjenvinning. Dette støtter også opp under de vurderinger som er tatt av FNs klimapanel der det konkluderes med at man i større grad må utnytte produkter effektivt og så lenge som mulig, i et kretsløp der minst mulig ressurser går tapt. På bakgrunn av dette kan man også stille spørsmål om produsentene også burde vært underlagt strengere krav til komponent- og produktkvalitet.

Økt ombruk av brukte deler, og skjerpede krav til at biloppsamlere skal demontere deler til ombruk, samt forslag om at verksteder må kunne tilby brukte deler ved reparasjon vil også være et vesentlig bidrag for å spare ressurser. Når det gjelder forslag til at verksteder må kunne tilby brukte deler er dette også noe AMCAR påpekte i vårt høringssvar ifm. revisjon av verkstedforskriften i 2020.

Som nevnt ser AMCAR at det også kan være et behov for strengere krav til komponent- og produktkvalitet rettet mot produsentene. Dette igjen ville medført en større mulighet for ombruk av brukte deler, og mindre grad av den bruk og kast-praksis vi erfarer i dag.

AMCAR representerer nær 60.000 representanter for kjøretøyhobbyen. Gjenbruk av brukte deler har innen kjøretøyhobbyen alltid vært viktig for å kunne ivareta og videreføre kjøretøy. Kjøretøyhobbyen er derfor på mange måter den gruppen som i størst grad etterlever FNs klimapanels målsetning om at produkter som allerede er produsert, utnyttes så lenge som mulig.

Europakommisjonen påpeker at det finnes et behov for å få bedre kontroll med eksport av brukte kjøretøy fra OECD-land. AMCAR ser potensielle faremomenter ved dette punktet da vi allerede i dag erfarer det vi anser som unødvendige problemer når det gjelder import og eksport av eldre kjøretøy internt mellom OECD-land.

Intensjonen bak Europakommisjonens forslag er å forhindre eksport av utrangerte kjøretøy til tredjeland, i denne sammenheng land som ikke er tilsluttet OECD.

Ifølge Europakommisjonen er EU den største eksportøren av brukte kjøretøy på verdensbasis. Tall som benyttes av Europakommisjonen viser at det i 2020 ble eksportert 870 000 brukte kjøretøy fra EU til tredjeland, der hovedtyngden av disse ble eksportert til Afrika, Øst-Europa, Sentral-Asia og Midt-Østen. Denne eksporten bidrar til å gi tredjeland tilgang på rimelig mobilitet, men det påpekes at et visst antall av disse kjøretøyene kan representere en trafiksikkerhetsmessig fare i tillegg til at det i praksis også kan fungere som eksport av globale utslipp.

Det eksisterer allerede i dag et forbud mot eksport av kasserte kjøretøy, såkalte EVLs (End-of-Life Vehicles), fra EU-land til ikke-OECD land. Om det da blir riktig å innskjerpe dette forbudet ytterligere til også å omfatte eldre kjøretøy på mer generelt grunnlag kan trolig diskuteres da dette vil kunne frata lavinntektsland nødvendig tilgang på rimelig mobilitet. Dette igjen kan i ytterste konsekvens sette en begrensning i de aktuelle landenes mulighet for positiv utvikling.

Europakommisjonen foreslår imidlertid at grensedragningen mellom eldre kjøretøy, utrangerte kjøretøy og kasserte kjøretøy (ELVs) kan baseres på om det aktuelle kjøretøyet har bestått det vi i Norge kjenner som periodisk kjøretøykontroll (roadworthiness test).

Vi har allerede i dag en ordning som regulerer eksport av brukte kjøretøy mellom EU / EØS-land. Dette reguleres av EC1013/2006 som er EUs Waste Shipment Regulation (WSR). Retningslinjene for eksport av eldre kjøretøy framgår av "Correspondents' Guidelines No 9". Disse reguleringene er satt bl.a. for å hindre at det eksporteres det som kan ansees som avfall fra ett land til et annet land.

Europakommisjonens forslag når det gjelder å få bedre kontroll med eksport av brukte kjøretøy fra OECD-land vil i praksis medføre at man vil få de samme begrensningene ved eksport av brukte kjøretøy ut av OECD som vi dag har innen EU/EØS.

Dagens regelverk som regulerer og begrenser muligheten når det gjelder eksport av eldre kjøretøy mellom EU/EØS-land kan ansees som hensiktsmessig om det ikke eksisterer tilsvarende ordning som begrenser muligheten for eksport av utrangerte kjøretøy fra OECD-land da EU/EØS-land kan benyttes som transittland for utrangerte eldre kjøretøy som skal eksporteres ut av OECD.

AMCAR anser det som lite trolig at det drives utstrakt eksport av kjøretøy som faller inn under definisjonen ELVs eller utrangerte kjøretøy som kan ansees som avfall mellom EU/EØS land der disse forblir innen EU/EØS. Kjøretøy innen denne kategorien er trolig ment for videreeksport utenfor OECD.

De føringene og begrensningene som i dag er gjeldende for EU/EØS land når det gjelder eksport av eldre kjøretøy jf. "Correspondents' Guidelines No 9" kan på mange måter ansees å være motstridende til FNs klimapanelers målsetning om å legge til rette for en mer sirkulær økonomi, der naturressurser og produkter skal benyttes effektivt og så lenge som mulig, i et kretsløp der minst mulig ressurser går tapt.

AMCAR anser på bakgrunn av dette at man med fordel kunne ha flyttet disse reguleringene fra å gjelde EU/EØS til å kun gjelde eksport fra OECD-land til tredjeland. På denne måten kan man forhindre bruk av uønskede kjøretøy og opphopning av avfall i lavinntektsland utenfor OECD. Samtidig ville man kunne fått bedre betingelser for ombruk, resirkulering og gjenvinning innenfor OECD.

AMCAR støtter Europakommisjonens forslag til å innføre reguleringer som bidrar til bedre kontroll med eksport av brukte kjøretøy fra OECD-land til tredjeland. Dette forutsetter imidlertid at det samtidig iverksettes oppmykninger av det regelverket vi har i dag, som da vil sette uforholdsmessige begrensninger innenfor EU / OECD. Interne reguleringer slik de framstår i dag jf. EUs Waste Shipment Regulation (WSR) og "Correspondents' Guidelines No 9" vil i stor grad være overflødige og vil på mange måter være til hinder for at man skal kunne utnytte produkter som allerede er produsert så lenge som mulig på en hensiktsmessig måte.

Med vennlig hilsen
For AMCAR

Thomas Lian Kristiansen

amcar
Østre Rosten 4 A
7075 Tiller
NORWAY

Besøksadresse: Østre Rosten 4A, 7075 Tiller.
Tlf. +47 72 89 60 00 sentralbord.
Organisasjonsnummer: 971 464 208.